

אתניות ומדיניות

מדינת ישראל בשיח האינטלקטואלי והפוליטי בעיתונות היהודית בארצות הברית בדור האחרון

יוסף גורני

לאור במסגרת הפרסומים של אוניברסיטת דיוק (Duke University) שבקרוליינה הצפונית.

למן ייסודם ייצגו שלושת הביטאונים קו רעיוני ומדיני מיוחד לכל אחד מהם, עם שינויים שחלו בו במרוצת השנים. פורוורד נשא את המסורת הרעיונית החברתית ברוח הסוציאלי-ליברלית שהייתה מותאמת לפוליטיקה של האיגודים המקצועיים האמריקניים. השקפתו האתנית היהודית של עורכו קירבה את העיתון אל המפעל הציוני בארץ ישראל מאמצע שנות העשרים והוא תמך במדינת ישראל מהקמתה ועד היום, על אף החילופים הבינ-דוריים של עורכיו.

קונמטרי נוסד במגמה לקרב את הדור הצעיר של האינטלקטואלים היהודים בעלי ההשקפה הליברלית הרדיקלית השמאלית אל הערכים הדמוקרטיים והפולורליסטיים של התרבות האמריקנית. נורמן פודהורץ, שבא במקומו של אליוט כהן, המשיך בקו זה מרבית שנות השישים. לקראת סופו של העשור חל שינוי בהשקפת עולמו של פודהורץ ובכיוונו של הביטאון, שהפך לדובר מובהק של קבוצת אינטלקטואלים, רובם יהודים, אשר כינו את עצמם "שמרנים חדשים" (Neo Conservatives). ביסודה של השקפת עולמם המדינית, הערכית והחברתית הונחו עקרונות כמו קידוש האידאלים של החברה האמריקנית החופשית; שלילת המשטר הקומוניסטי הטוטליטרי בברית המועצות ובארצות מרוח אירופה; התנגדות תקיפה למדיניות האימפריאליסטית הסובייטית בכל מקום בעולם שאליו היא מנסה להגיע. בתפיסה מדינית זו ניתן מקום מיוחד למדינת ישראל כמדינה יהודית בעלת ערכים ואינטרסים מדיניים קרובים לאלה של ארצות הברית. תוכנו של קשר זה התמצה לא רק באופיו המדיני, אלא גם במשמעות היהודית האתנית המובהקת שאינה ניתנת להפרדה בין התפוצה היהודית למדינת ישראל.² פודהורץ מחזיק בעמדה זו ללא פשרה ממלחמת ששת הימים ב-1967 ועד עצם היום הזה. בשנת 2007 נפסק הקשר בין הביטאון לוועד היהודי האמריקני, וקונמטרי הפך לביטאון עצמאי. עורכו החדש הוא ג'ון פודהורץ, בנו של נורמן.

עמדתו הפוליטית של תיקון מקורה בביקורת השמאלית הרדיקלית על החברה בארצות הברית ובעולם הדמוקרטי, וממנה נגזר היחס לצינויות ולמדינת ישראל. התנגשו בו שתי מגמות פוליטיות מנוגדות:

במאמר זה אני בוחן את הקשר שבין ההכרה האתנית היהודית לבין היחס הפוליטי למדינת ישראל בשלושה ביטאונים אינטלקטואליים מרכזיים בארצות הברית בעשרים השנים האחרונות: *Forward, Commentary, Tikkun*. המאמר בא להשלים את שני ספרי הקודמים: *החיפוש אחר הזהות הלאומית* (1990), ובין *אישוויץ לירושלים* (1998), שראו אור גם בשפה האנגלית.¹ בספרים אלה נדון השיח הפוליטי והרעיוני שניהלו מדינאים ואינטלקטואלים, ציונים ולא ציונים, על מהות קיומו של "כלל ישראל" לנוכח השינוי ההיסטורי שפקד אותו עקב אסון השואה מזה והקמת המדינה היהודית מזה. בשיח זה, שנמשך מאמצע המאה העשרים ועד קרוב לסופה, נבחנו היחסים בין שלושה אופנים של הקיום היהודי: הקיום הלאומי הממלכתי במדינת ישראל, הקיום הדתי האתני בארצות העולם והקיום האזרחי והאתני בארצות המערב. נטלו בו חלק מנהיגים ציונים בולטים בישראל ובתפוצות, כדוד בן-גוריון ואבא הלל סילבר, והשתתפו בו גם הפילוסוף נתן רוטנשטרייך מישראל, ההיסטוריון בן הלפרן וההוגה הדתי מרדכי קפלן מארצות הברית. אל אלה הצטרפו בעבר עורכי עיתונים כמו עזריאל קרליבך וגרשום שוקן, ובהווה עורכי הביטאונים שבהם דן מאמר זה.

שלושת הביטאונים שנבחנו – קווים מיוחדים ושינויים
שלושת הביטאונים הנדונים כאן נבדלים זה מזה במניעים להופעתם ובמחשבה האתנית המדינית, היהודית האמריקנית, שביטאו בעבר ועדיין אחוזים בה בהווה. *Forward* (פארווערטס, להלן: פורוורד) הוותיק נוסד בניו יורק בשנת 1897 כיומן אידיש בהנהגתו של העורך הכריזמטי והסמכותי אברהם קאהן, שעמד בראשו במשך חמישים שנה, עד 1946. *Commentary* (להלן: קומנטרי) נוסד בידי הוועד היהודי האמריקני (AJC = American Jewish Committee) בניו יורק בשנת 1945, בהנהלתו של עורכו הראשון, אליוט כהן (Elliot Cohen). לאחר פרישתו עקב מחלה בשנת 1959 בא במקומו נורמן פודהורץ (Norman Podhoretz), אשר שימש בתפקיד זה במשך 35 שנה, עד 1995. *Tikkun* (להלן: תיקון) נוסד ב-1986 ביוזמתו של מייקל לרנר (Michael Lerner), עורכו הראשי, בסיוע כספי של רעייתו. מממניו התחלפו פעמים מספר, ומשנת 2012 הוא יוצא

לזכר קורבנות השואה שהוקם בבירה וושינגטון בתמיכת ממשלת ארצות הברית בין השנים 1980-1993. בדיון שהתפתח בעקבות יוזמה זו נשמעו בין השאר קולות של אינטלקטואלים יהודים מקומיים אשר ראו במעשה זה צעד להשתחררות מן ה"אפוטרופוסות" של ישראל על יהודי התפוצות ובמיוחד בארצות הברית.³

היעלמותן של מחלוקות אלה מן הדיון הציבורי בדור האחרון וההתרכזות בסוגיות המדיניות הקשורות בישראל מעידה על סוג של נורמליזציה ביחסים שבין המדינה והתפוצה, בדומה לזו הקיימת בין קבוצות אתניות לבין ארצות המולדת שלהן, מלבד שאלת עצם קיומה של מדינת ישראל, אשר אותה אין הפלסטינים ותומכיהם מקבלים בהשלמה.

שלוש גישות לשאלת קיומה של המדינה

בדיון בסוגיה זו אפשר להבחין בשלוש גישות: האחת אוטופית משיחית, של תיקון, השנייה פוליטית כוחנית, של קומנטרי, והשלישית מדינית פשרנית, של פורוורד. מייקל לרנר, עורך תיקון והמחבר היחיד כמעט של מאמרי המערכת בו, הוא אוטופיסט מוצהר החל בגיליון הראשון של הביטאון ובהמשך באלה שבאו בעקבותיו במרוצת השנים. במסת הפתיחה לגיליון הראשון של תיקון הוא הגדיר את הקו אשר ינחה אותו "לשפר, לתקן ולשנות את העולם". כוונה זו הגדיר כגרעין מוסרי ואוטופי הטמון בחזון היהודי ועל כן הצהיר בגלוי ובגאווה: "התביעה האוטופית לשינוי היא דבר שאנו מזדהים אתו בגאווה והיא יסוד מרכזי בחזון היהודי".⁴

המושג הלועזי "טרנספורמציה" זהה למושג העברי בעל המשמעות המוסרית-הדתית תיקון, אותו למד לרנר ממורו הרוחני, הפילוסוף הדתי אברהם השל, שראה באדם המאמין את שותפו הקבוע של האל במעשה המוסרי של תיקון היחיד והחברה. לרנר שאף להפוך זאת לאמצעי לתיקון היחסים בין מדינת ישראל לבין העם הפלסטיני. הוא דבק באמונה אוטופית זו אף על פי שהריאליסט שבו הודה בפומבי כי אינו תמים עד כדי להאמין שהאיבה של עמי ערב לישראל תיעלם כפועל יוצא של ההסדרים המדיניים האפשריים ביניהם, שבוודאי לא יהיו שלמים עם חתימתם. את האחריות לכך הוא הטיל על שני הצדדים היריבים.

העמדה ה"ניטרלית" שלו גרמה למחלוקת עמוקה בינו לבין חוגי השמאל בארצות הברית, אשר גינו את ישראל כמדינה תוקפנית ומדכאת. לרנר הגדיר את היחס הזה כצביעות מקוממת לנוכח כיבוש כוויית בידו רודן עיראק, סדאם חוסיין, שאותו לא גינה השמאל באותו תוקף כמו את ההתערבות של ארצות הברית כדי לשחרר את כוויית מן הכיבוש. בכך רצה להדגיש כי הבעיה במזרח התיכון אינה רק הכיבוש הישראלי, אף כי גם הוא אינו צודק ומסוכן לשני הצדדים. לדעתו יש להודות ביושר כי הסכסוך נגרם על ידי המלחמה שהכריזו בשנת 1947 ארצות ערב על עצם קיומה של ישראל. לפיכך לא נרתע לרנר מהגדרת הגינוי הכולל של ישראל, בייחוד זה הבא מחוגי השמאל הקיצוני, כאנטישמיות חדשה שהפכה לבעלת בריתה של האנטישמיות המסורתית של הימין, במיוחד כאשר יהודים מכל חלקי ארצות הברית מודיעים על התופעות המדאגות הרבות של ביטויים אנטישמיים וגינוי מוחלט של ישראל בשמאל הקיצוני האנטי-מלחמתי. הוא קשר תופעה אנטישמית זו עם ההתנגדות המוחלטת והבלתי מוצדקת לחלוטין להתערבות הצבאית של ארצות הברית כדי לשחרר את כוויית מן הכיבוש העיראקי.⁵

האחת – חיוב עקרוני של עצם התופעה של המדינה היהודית וביקורת פוליטית קיצונית על יחסה אל הערבים הפלסטינים, שהביאה את עורכו של הביטאון בשלב מסוים למסקנה פוסט-ציונית מוצהרת.

למרות הבדלי ההשקפות, מצבם של העיתונים מבחינת תפוצתם בקהל הקוראים דומה. התפוצה שלהם מוגבלת, יחסית לביטאונים דומים, לא-יהודיים, בארצות הברית. תפוצתו של פורוורד בתקופת השיא שלו, שנות העשרים והשלושים, נעה בין 170,000 ל-275,000. כיום היא מגיעה לכ-30,000, מהם 23,000 במהדורה האנגלית ו-7,000 במהדורת האידש. קומנטרי ירד מ-60,000 בשנות החמישים והשישים ל-30,000. תיקון אינו מוסר מידע על היקף תפוצתו, אולם לפי פניותיו החוזרות ונשנות של עורכו אל הקוראים כדי שיתרמו מכספם נראה כי תפוצתו קטנה בהרבה משני האחרים.

מעבר להיקף התפוצה קיים דמיון מסוים בין שני הביטאונים המנוגדים זה לזה, קומנטרי ותיקון. לשניהם עורכים-מייסדים תקיפים ובעלי אופי אישי מוחצן, שבא לידי ביטוי בנטייתם להבליט את אישיותם הפרטית, ומדי פעם לשלב את חוויותיהם ואת הרהוריהם האישיים והמשפחתיים בכתיבתם המדינית. פודהורץ מצא לנכון לשלב בביקורתו על מדיניות ממשלת ישראל את שיחותיו עם בתו ונכדיו הגרים בירושלים. ואילו לרנר סיפר לקוראיו על אמו שהייתה ציונית פעילה, על בנו שהחליט להתגייס ליחידה קרבית בצה"ל, ושיתף אותם במצב בריאותו שהחמיר עקב מחלה ממארת.

דיון על הגדרת "כלל ישראל"

הדיון שהתנהל בשלושת הביטאונים בדור האחרון הוא בעיקרו מדיני ומשורר מן השאלות האידאיות העקרוניות אשר העסיקו מדינאים ואינטלקטואלים בשני הדורות הקודמים. אלה נדרשו בראש ובראשונה לניסוח הגדרה קולקטיבית של "כלל ישראל" אחרי השואה והקמת מדינת ישראל, עם העברת מרכז הכובד של חיי היהודים מאירופה לארצות הברית ולישראל.

הנושא הראשון שהועלה בדיונים אלה הייתה שאלת ההגדרה הקיבוצית של היהודים בעולם. הוויכוח התנהל בין אלה אשר ראו בהם מעתה אומה נורמלית לבין אלה שהמשיכו לראות אותם כדת בלבד או כישות אתנו-דתית בעלת היסטוריה ותרבות ייחודית שהעניקו לה את ההגדרה peoplehood, "עממיות", הכוללת בתוכה את כל גוני הקיום היהודי החדש. הנושא העקרוני השני שנדון היה שייך לאופן ההגדרה של הקיום היהודי מחוץ למדינת ישראל. כאן נחלקו הדעות בין אלה שדבקו במושג "גולה" לאלה, בייחוד הציונים מארצות הברית, אשר הגדירו אותו "תפוצה", שהוא מושג שונה. הנושא השלישי נגע בהגדרת החובות המוטלות על הציונים החיים מחוץ למדינת ישראל: האם חלה עליהם חובת העלייה לארץ או שדי להם בהסתפקות בתמיכה מתמדת בישראל במובן הכלכלי והמדיני?

בשתי מחלוקות נוספות שולבו זה בזה עקרונות מוסריים אוניברסליים ואינטרסים פוליטיים של ארגוני היהודים בארצות הברית. האחת עניינה שאלת חופש הבחירה בין מדינת ישראל לארצות הברית של היהודים שיצאו מברית המועצות ברישיונות הגירה ישראליים. מאחורי שאלה עקרונית זו עמדו האינטרסים המנוגדים של ישראל ושל ארגוני הקהילות בארצות הברית, שכל אחד מהם קיווה להתחזק על ידי זרם עולים או מהגרים אלה.

המחלוקת העקרונית והפוליטית האחרונה נגעה ביעודו של המוזאון

נטייה אוטופית מובהקת, המצויה בכל גרסה של ההצעות השונות לתיקון היחסים ההיסטוריים הטעונים מאבקים פוליטיים והתנגשויות אלימות בין שני העמים במאה השנים האחרונות. אולם לרנר, כדרכו, לא דבק בתכניות מציאותיות, משום שנטייתו השורשית הייתה אל החלום האוטופי. כעבור שלוש שנים, כאשר ראש ממשלת ישראל אריאל שרון החליט על נסיגה חד צדדית מרצועת עזה ופינוי היישובים היהודיים בשטחה, יצא לרנר בטענה כי למען הסדרי השלום בעתיד אסור לפנות את כל המתיישבים היהודים, מפני שצדד זה נוגד את חזון החיים המשותפים של שני העמים בעתיד. חזונו האוטופי היה כי במדינה הפלסטינית העתידה צריכים בני שני העמים לחיות זה לצד זה כאזרחים שווים זכויות, כפי שהדבר קיים בדרך כלל במדינת ישראל.¹¹ מחשבה מדינית אידאליסטית זו לא ייחדה את לרנר. שבע שנים מאוחר יותר הציע האינטלקטואל הציוני הצעיר פיטר ביינארט (Peter Beinart), מראשי הדוברים של הציונים הליברלים בארצות הברית, לשקול רעיון זה כחלק בלתי נפרד מההסדר הסופי בין שני העמים.¹² זו הוכחה לכך שהנטיית האוטופיות הן בין-דוריות, וככאלה הן מצויות אצל האינטלקטואלים רודפי השלום בכל התקופות.

קומננטרי, בהנהגת עורכו גורמן פודהורץ, ביטא את העמדה המדינית הקוטבית לזו של תיקון בתקיפות רבה. התפיסה המדינית שלו, כאמור לעיל, התבססה על צידוקה המוחלט של הגישה הכוחנית כתופעה קיימת בין עמים, שהאינטרסים המדיניים שלהם מתנגשים בתנאים היסטוריים המצדיקים אותם במובן המוסרי היחסי. זה היה אפוא הרקע המדיני והרעיוני לשני מאמרים שכתב פודהורץ בהפרש זמן של עשר שנים, ב־1995 וב־2005. במאמרים אלה הוא שילב את רגשותיו האישיים בהשקפתו המדינית והפך שילוב זה ליסוד בלתי מעורער לתמיכתו במדינת ישראל ולמניע לדאגתו המתמדת לקיומה.

המאמרים פורסמו אחרי שפודהורץ פרש מתפקידו כעורך אחראי של **קומננטרי**, אך נשאר עורך בכיר בביטאון זה, כלומר בעל השפעה ניכרת על הקו המדיני שלו. עשר שנים לאחר פרישתו התמנה לעורך הירחון הזה בנו, ג'ון פודהורץ, תוך ניתוק הקשר המוסדי בין הביטאון לבין הוועד היהודי-אמריקני. בהנהגתם של הבן העורך ושל האב הניצב ברקע, המשיך **קומננטרי** לבטא את הקו המדיני הביקורתי התקיף נגד המדיניות הפייסנית, לפי הגדרתו, של ממשלת ארצות הברית, ובמיוחד של הנשיא אובמה, כלפי אויביה של מדינת ישראל, הפלסטינים וארצות ערב.

המאמר הראשון נכתב זמן לא רב לפני רצח יצחק רבין, ובו הוא מתח ביקורת חריפה עליו ועל שותפו שמעון פרס, שהובילו אל הסכמי אוסלו המסוכנים לקיומה של ישראל בעתיד. אולם לאחר הרצח, שבו ראה פודהורץ טרגדיה אישית שלו ושל העם היהודי בכלל, התעוררו בו ספקות, לדבריו, אם ראוי לפרסם את המאמר באותו זמן. אחרי לבטים ממושכים החליט לפרסמו כדי להתריע בציבור על גודל הסכנה הצפויה למדינת ישראל מן ההסכם שאליה הובילו אותה מנהיגיה.¹³ המאמר היה אחד הביטויים הביקורתיים הקיצוניים על ישראל שכתב פודהורץ במשך שלושים השנה שבהן שימש עורך **קומננטרי**. בעת הקריאה בו אפשר להבחין בבירור בשתי נימות, האחת האישית המשפחתית והשנייה הרגשית היהודית אשר ליוותה את השקפתו המדינית הספוגה בדאגה לאומית שלא הרפתה ממנו בכל פגישותיו ושיחותיו בימי ביקורו הן עם בני משפחתו, במיוחד נכדיו, והן עם מכריו הבקאים בתחום המדיני והצבאי. כך נוצר מעין קשר סמוי וספוג דאגה

ההגנה האמיצה שלו על ישראל אל מול הביקורת התוקפנית של השמאל הקיצוני בארצות הברית השתנתה כעבור שבע שנים. בשנת 1998, לרגל ציון היובל לקיומה של המדינה, יצא לרנר נגד מדיניות הכיבוש שלה, שהביאה אותו להגדרתה כפוסט-ציונית.⁶ לדבריו המדינה, שחלק גדול מן העם היהודי העריץ וסגד לה, מתגלה עתה כאחד מאילי השקר (False Gods) המאכלסים את ההיסטוריה האנושית, וכתוצאה מזה עלולה היהדות להיות אחד הקורבנות הגדולים של המדיניות הישראלית. כך מתגלה הפרדוקס הטרגי, ש"מדינת ישראל שנוסדה כדי לשמור על קיומם של היהודים, עלולה להיות במרכז התהליך המרחיק יהודים מיהדותם".⁷

לנוכח תקוות הגאולה שעוררה המדינה בקרב היהודים עם הקמתה לפני חמישים שנה, מעשיה בהווה הביאו אותו לכינויים כגון "משיחיות שקר" המניעה את המדיניות של המדינה. כדי להשתחרר מן הדחף הציוני המשיחי השקרי, על המדינה לסיים את מצב הכיבוש והדיכוי המדמה אותה לגרועות שבמדינות בעולם במצבים דומים. לעומת זאת בחברה ה"פוסט-ציונית", כך הוא קיווה, תחזור ישראל אל ייעודה המקורי: לשאת ולממש את ערכי המוסר היהודי והאוניברסלי.

שלוש שנים לאחר מכן, בהמשך ל"גט האידאי" שנתן לציונות, יצא לרנר בתכנית אוטופית מורחבת ומפורטת אשר הציעה "תיקון" לרוב המצוקות שמהן סובלת החברה בעולם.⁸ לדבריו, התכנית פונה אל אותם האנשים שאינם מתביישים לגלות בציבור את רעיונותיהם ואמונותיהם האוטופיים.⁹ אנשים המביעים נכונות לחנך את הדור הצעיר בבתי הספר להיות פתוח למצוקותיה של החברה כולה; לנהל את המאבק המדיני למען ביטול כללי של החובות המוטלות על הארצות המתפתחות; להנהיג פיקוח על שימוש בכספי ההלוואות שיינתנו להם, שמכאן ואילך ישמשו אך ורק למען הרחבת ההשכלה והעמקתה; להנהיג ביטוח בריאות כללי; לתת הכשרה מקצועית והבטחת מגורים הוגנים לאוכלוסייה; ובראש ובראשונה להבטיח את שחרורם של כל העמים המשוועדים באסיה ובאפריקה מדיכוי מדיני ומניצול כלכלי. סעיף מרכזי בתכנית גלובלית אוטופית זו עסק בסכסוך הערבי-ישראלי, שכותרתו נשאה מסר מדיני מוסרי ברור: שלום, צדק ופיוס.¹⁰

בפתיחה לתכנית זו הציג עצמו לרנר כמי שבא לדון בבעיה שאין לו בקיאות מלאה בכל סביבה. אולם עם כל זהירותו הציבורית, דמיונו המדיני הרקיע לשחקים אידאליסטיים גבוהים למען הסדר כולל בין שני העמים הנלחמים על אותה חברת אדמה. יש להעיר לזכותו כי הוא לא היה טירון בדיונו בבעיה זו, שעסק בה לא פעם בעשרים השנים שחלפו. מן הניסיון הזה נבעו כנראה הניסוחים הזהירים של עקרונות תכניתו. העיקרון הראשון: הכרה הדדית בקיומן של שתי מדינות לאומיות זו בצד זו. העיקרון השני: זכות השיבה של הפלסטינים המגביל אותה להיקף של כ־20,000 בשנה למשך שנים רבות, כדי לא לסכן את קיומו של הרוב היהודי במדינת ישראל. העיקרון השלישי תובע מן הפלסטינים הכרה מלאה במדינת ישראל בגבולות 1967, והפסקת פעולות האיבה כלפי תושביה היהודים. העיקרון הרביעי: הכרה הדדית של שני העמים כי האחריות לסכסוך הדמים רב השנים ביניהם מוטלת על שניהם. העיקרון החמישי מגיש כי הקמתה של מדינת ישראל הייתה צורך היסטורי עליון של העם היהודי, ובאותה מידה הקמת המדינה הפלסטינית בגבולות 1967 אינה רק עשיית צדק עמם אלא גם כורח מדיני אזורי ובין-לאומי.

בתכנית זו היו כמה יסודות שאותם אני מגדיר כראליסטיים עם

לביקורת על הנהגת הפוליטית? ייתכן שהתשובה על שאלה זו מצויה במאמר שפרסם פודהורץ כעבור עשר שנים, בעת שבראש ממשלת ישראל עמד אריאל שרון, שאליו היה פודהורץ בוודאי מקורב והזדהה אתו בהשקפותיו המדיניות הכוחניות.

להפתעת רבים מקוראיו וממוקירי השקפותיו המדיניות, ובמיוחד בתו הירושלמית בעלת העמדה הימנית הקיצונית, יצא פודהורץ בהגנה פומבית על החלטתו של שרון לסגת באופן חד צדדי ובלי כל תנאים מוקדמים מרצות עזה. הוא הודה בגלוי כי בכך סטה מהשקפתו הקודמת שבה החזיק ממלחמת ששת הימים ב-1967, כי לישראל הריבונית עומדות הזכות והאפשרות להגן על האינטרסים הלאומיים שלה בכל אמצעי הכוח העומדים לרשותה. לכן גינה בלשון תוקפנית ומעליבה עשר שנים קודם לכן את יצחק רבין ושמעון פרס, שאותם כינה "פוליטיקאים גלויים". עתה, לנוכח החלטתו המפתיעה של אריאל שרון, שהיה בעיניו התגלמות הגיבור היהודי הלוחם, השתנה דעתו. ההסבר לכך היה בהנחתו כי במעשה זה תובטח תמיכתה של ארצות הברית במפעל ההתיישבות הגדול ביהודה ושומרון, כפי שהשתמע מדבריו של הנשיא בוש הבן שנה אחת קודם לכן, אף על פי שלא הבטיח במפורש צעד מדיני מרחיק לכת כגון זה. יתרה מזאת, פודהורץ אף ביקש לציין כי אינו נותן ביטחון מלא בדברי הנשיא ובדברי מדינאים אחרים ידידי ישראל בארצות הברית בעניין זה. אולם כמי שגרס מאז ומתמיד כי מדיניות חייבת להישען על כוח, ומתוך הטלת ספק עמוק בהסדרי שלום עם הפלסטינים, הוא הביע את ביטחונו כי המשך קיומה של ההתיישבות ביהודה ושומרון, תוך גידולה המתמיד בשנים הקרובות, היא אשר תבטיח את השלטון הישראלי באזור זה החיוני לביטחונה של ישראל.¹⁶

מאמרו של פודהורץ עורר תגובות רבות. ברובן הובע החשש כי האופטימיות של שרון, המסתמכת על ההבטחה שאינה מפורשת של הנשיא המסיים את כהונתו השנייה, מופרזת ולכן גם מסוכנת לישראל. פודהורץ הסכים עם רוב החששות אשר העלו מבקריו, ואפילו קיבל את טענתם בדבר הסכנות הביטחוניות הנשקפות לישראל כתוצאה מן הנסיגה מרצועת עזה. הוא גם לא ביטל את חששותיהם כי הנשיא שיבוא במקומו של בוש, אם יהיה מן המפלגה הדמוקרטית או הרפובליקנית, לא יהיה מחויב או מוכן לקיים את הבטחותיו המדיניות המעורפלות של קודמו. אולם פודהורץ אשר קיבל את הנוסחה הציונית הכוחנית של שרון, דבק בביטחונו כי עצם קיומה של ההתיישבות היהודית הרחבה והמתרחבת באזורים אלה היא אשר תבטיח את עתידה המדיני וגם את ביטחונה של מדינת ישראל.¹⁷

על כן אין להתפלא על טענתו של ג'ון פודהורץ, עורך קומנטרי, ארבע שנים לאחר מכן, כי אין יוזמה מדינית מסוכנת יותר לישראל מאשר הרצון לחדש את תהליך השלום והניסיון המידי לקבוע את תוכנו של ההסדר בין שני העמים: "אין דבר מסוכן יותר לקיומה של ישראל מאשר עוד תהליך שלום, עוד תכנית שלום".¹⁸

פורוורד בשפתו האנגלית המשיך את מסורת העיתון בשפת אידיש, פארווערטס, בכך ששמר ואף הבליט את היסוד האתני-לאומי התרבותי והמדיני שבקיום היהודי בחברה המודרנית. כלומר, בשונה מקומנטרי, שהעמיד במרכז דינו את ביטחונה של ישראל, ותיקו, שנשא את חזון השליחות היהודית-המשחית, ייצג פורוורד את "כלל ישראל" במובנו ההיסטורי ולא רק על פי התפיסה היהודית-האמריקנית, כפי שנהגו שני הביטאונים האחרים.

בין הביקורת על ההווה התרבותית הישראלית שאותה ביטאו נכדיו הישראליים, לבין השלילה המוחלטת של המדיניות שניהלה ממשלת ישראל בראשותו של שמעון פרס (בשנים 1995-1996).

בנימה של הומור ספוג דאגה סיפר לקוראיו כי נכדיו התפארו שגם בירושלים כבר מצויים סמליה של התרבות האמריקנית: "מקדונלד", "קוקה קולה" ומוזיקת פופ. על זה הוסיף את אשר שמע פי בתו הירושלמית, בעלת ההשקפה המדינית הימנית הקיצונית, כי כל מה שישראל מעניקה לילדים במובן החינוכי הוא "מקדונלד" וזכר השואה. למחרת היום, כאשר ביקר עם נכדיו בבית הספר שלהם התרשם מן הבניינים החדשים, אולם הזדעזע מכתובות גסות רוח אשר נרשמו על קירותיהם בשפה האנגלית. מראות אלה העלו אצלו את השאלה: "האם לשם כך דרושה הייתה לנו מדינה יהודית?" ותשובתו, לאחר הרהורי הספקניים, הייתה חיובית באופן החלטתי, מפני עוצמתה של הנורמליזציה היהודית-הלאומית שהתגלתה לנגד עיניו, גם בסימני התרבות האמריקנית ובשפתה. אולם בכך לא התמצו כל רשמיו מן התרבות הישראלית.

למחרת היום, אחרי הזעזוע התרבותי שגרמו הכתובות בשפה האנגלית על קירות בית הספר שבו למדו נכדיו, ביקר פודהורץ בכותל המערבי ועמד נרגש לנוכח היהודים השקועים בתפילתם מול בוראם. במיוחד הפעם אותו המראה של משפחה מיוצאי הודו אשר לבושה החגיגי היה אמנם זר בעיניו, אולם מנהגי התפילה שלה היו זכורים לו מימי ילדותו, כאשר הלך עם אביו בשבתות אל בית הכנסת בברוקלין שבניו יורק. יותר מכול ריגש אותו מראה הרב יוצא מרוקו שניהל את הטקס ליד הכותל גילה את הפלא המסתורי של קיבוץ הגלויות והוא אשר מילא את עיניו בדמעות.¹⁴

הרהורי הנרגשים של פודהורץ שימשו רק צלילים מלווים למוסיקה הביקורתית המדינית שלו, שממנה עלה בעוצמה הקול המזהיר מפני ויתור מדיני. דעתו הייתה כי ישראל כבר הפסידה במאבקה עם הפלסטינים בזמן האינתיפדה הראשונה, כאשר לא הייתה נחושה בדעתה לעשות את אשר היה מצופה ממנה כמדינה בעלת כוח צבאי עדיף בהרבה על זה של הפלסטינים. את ההתנהגות של רבין ופרס גינה פודהורץ בלשון עוקצנית: "[רבין ופרס] במשא ומתן שלהם עם הפלסטינים פועלים לא כמדינאים מרחיקי ראות או כמנצחים נדיבים – או לעניין זה כתוצר 'מעוות' של הגולה – אלא כמנהיגים של אומה מנוצחת, ובדרך זו הם נוהגים באופן נורמלי".¹⁵

מדברים עוקצניים אלה עולה הנימה של היהודי האמריקני הגאה, ה"פוסט-אמניציפציוני", שנטל על עצמו את תפקיד האפטרופוס של מדינת ישראל, כשם שבעבר גילו מנהיגיה אותו יחס כלפיו. בתחושה קשה זו, שישראל נתונה בסכנה קיומית מפני החולשה של הנהגתה המדינית בעלת התכונות ה"גלותיות", הוא נפרד ממנה ומבני משפחתו, בתו ונכדיו בירושלים. עיניו מלאות שוב דמעות, הפעם לא מפני ההתרגשות שפקדה אותו למראה היהודים מארצות שונות המתפללים ליד הכותל המערבי, אלא מפני משאלה שהייתה גם מעין תחינה, כי אלה המאמינים בהסכמי השלום יהיו לפחות הפעם צודקים, ואילו אלה אשר אינם מסוגלים להשתחרר מן החרדה לגורלה של המדינה יהיו הפעם הזאת טועים.

מקריאת האזהרות הדרמטיות האלה עולה השאלה: לאיזו מהן היה משקל רב ומשמעותי יותר – לדאגה לעתידה של מדינת ישראל או

ואפילו נוגד אותה בכמה תכונות יסוד. עם אלה נמנים משקל ההכרעה האינדיווידואלית בארצות הברית לעומת זו בישראל. לכן היהודים בישראל אינם מבינים את מהותם של החיים הקהילתיים בארצות הברית, דבר שבעבר עורר אצלם את היחס השלילי אל הגולה. גם כאשר יחס זה נעלם מן הדיון הציבורי במקומו באה אדישות תרבותית כוללת לאורחות החיים של "בני הדודים" שלהם, לפי הגדרת העיתון, בארצות הברית.

לכן, כדי לתקן את היחסים האלה ב"כלל ישראל" דרושים שני מעשים. ראשית, יהודי ארצות הברית צריכים להבליט את הזדהותם עם מדינת ישראל בקולם ובמעשיהם, תוך הדגשת זכותם לבחור בדרך החיים המיוחדת להם. הרי שתי החברות היהודיות הגדולות בעולם אינן יכולות להרשות לעצמן קיום נפרד וטעון מתחים בלי לעשות מאמץ פוליטי וחינוכי עקבי לשם הכרה הדדית והתקרבות מעשית מתמדת זו אל זו.²²

גישה זו קיבלה את ביטוייה הרעיוני והפוליטי הבולט עם השינויים האישיים במערכת העיתון על סף המאה העשרים ואחת. ג'ונתן ג'רמי גולדברג, פובליציסט בן הדור המרדני של שנות השישים והשבעים, אשר עמד באומץ לב ציבורי נגד הנטיות האנטישמיות והדעות האנטי-ישראליות בקרב "השמאל החדש" באוניברסיטאות – התמנה לעורך העיתון. במאמר מערכת שבא להצביע על הכיוון החדש של העיתון הוא הצהיר במפורש על תקופה חדשה בתולדותיו, שתבטא לא רק בשינויי השפה, שהתרחש כבר לפני עשור, אלא בעיקר במפנה בכיוון: מן המסורת האידשאיית של איגודי הפועלים בארצות הברית בעלי הנטיות הסוציאליזמוקרטיות אל התפיסה היהודית הליברלית האמריקנית של "כלל ישראל", ברוחו של מייסד העיתון ועורכו במשך חמישים שנה, אברהם קאהן. הוא עשה זאת בלי להמעיט בערכם של ארגוני הפועלים היהודיים בארצות הברית ותוך הדגשת הישגיהם של העורכים הקודמים של העיתון.²³

גישה זו, שאפשר להגדיר אותה כ"אמריקנו-צנטרית", הובעה במפורש במאמר המערכת כעבור למעלה משנה. במאמר צוינו בסיפוק תוצאות המשאל שנערך בקרב הציבור היהודי, שרובו המכריע רואה את זהותו בראש ובראשונה כאמריקני וכיהודי מבלי שתהיה סתירה ביניהם. בהתאמה זו בין שתי הזהויות היה כלול גם, ובמיוחד, היחס החם והדואג למדינה היהודית בכל הנוגע למצבה הלאומי ולאופי יחסיה המדיניים עם ארצות הברית מולדתם.²⁴

ברוח זו פרסם העיתון בשנת 2002 מאמר מיוחד בשם "לחגוג את ישראל" לקראת יום העצמאות של מדינת ישראל. הודגש בו כי אף על פי שהציבור אשר חווה את הקמת המדינה היהודית הולך ונעלם, גם לדור הצעיר שלא חווה מאורע זה המפגש הבלתי אמצעי עם ההווה החברתית והלאומית של ישראל כמדינה שבה היהודים מהווים את הרוב באוכלוסייה ובכך קובעים את צבינה, הוא חווה מחשמת. ההכרה בתחושה זו וטיפוחה חשובות במיוחד בתקופה זו, משום שמעמדה המדיני והמוסרי של ישראל הולך ונחלש בחוגים רחבים בדעת הקהל בעולם המערבי. תופעה זו אינה מאגיגה רק בשטח המדיני. היא חמורה גם במובן הערכי, שהרי מדובר במדינה אשר הוקמה במטרה ההיסטורית לשים קץ לבידודו של העם היהודי ואילו בזמן הזה, עקב מדיניותה, היא מבודדת אותו מחדש. לתופעה זו, לדעת המחבר, נודעת השפעה לא רק על מעמדה של ישראל, אלא גם על תחושתה של התפוצה היהודית, בייחוד זו שבארצות הברית.

גישה זו באה לידי ביטוי ברור לנוכח המחאות של חלק מקוראיו על פרסום ביקורת חיובית על הביורגריה של זאב ז'בוטינסקי שכתב שמואל כ"ץ (1993). בתשובה על כך הצדיק עצמו העורך במאמר מערכת בהסתמכו על דעת עורכו ההיסטורי אברהם קאהן. זה, לדברי המאמר, החליט בשנת 1940 לשלוח כתב בכיר כדי שיסקר את ההלוויה של זאב ז'בוטינסקי בניו יורק. נימוקו היה כי בעת חירום ומצוקה קשה לעם ישראל יש להפגין אחדות יהודית ולו באופן סמלי. מכך הסיקו העורכים כי גם בעת הזאת, כאשר ממשלת ישראל בראשות מפלגת הליכוד, מנהלת מצא ומתן להסדר שלום, חייב העיתון לתמוך בה מן הבחינה המדינית כפי שבדאי היה עושה אילו בהנהגת המדינה הייתה עומדת מפלגת העבודה.¹⁹

הכרת פורורד בקשר האתני-הלאומי הבלתי ניתן לניתוק בין התפוצה לבין מדינת ישראל יצרה ביניהם, מבחינת העיתון, מערכת יחסים של ניגודים והשלמות שהיו כרוכים זה בזה ולכן היו זקוקים לבירור עקרוני מדי פעם בפעם. כך יצא סת גיטל, עורך העיתון, במאמר פולמוס נגד נשיא המדינה עזר וייצמן על כי ביקר בפומבי את יהודי התפוצות מפני שהם מעדיפים את הישיבה בגלות על פני העלייה למדינתם.²⁰ גיטל היה בעל עמדה שונה מזו של וייצמן. במקום הגישה ה"ישראל-צנטרית" הוא העלה מחדש את "הציונות הרוחנית" של אחד העם, העשויה, לדעתו, לשמש מוקד אידאי משותף ליהודים בתפוצות ובישראל. אמנם, לדבריו, אין בתורתו של אחד העם כדי לסייע לישראל במאבקה המדיניים וליהודי התפוצות במפגשם עם תופעות האנטישמיות בארצות מגוריהם, אולם יש ביכולתה להעניק ל"כלל ישראל" את היסודות הרוחניים לעיצוב חייהם המשותפים בהווה ובעתיד, בישראל ובתפוצות.²¹

דעתו של גיטל לא שיקפה את הלך הרוח האמיתי ששרר במערכת. אפשר ללמוד זאת מתשובה שזו פרסמה על שאלתה של אחת מקוראות העיתון, אשר ביקשה לדעת אם נכונה השמועה שהגיעה אליה כי בשנים האחרונות איש מחברי מערכת העיתון לא ביקר בישראל. היא שאלה אם אין בתופעה זו רמז פומבי שאין לישראל חשיבות לקיומן של התפוצות כפי שהיה בעבר מאז מלחמת 1967. עורכי העיתון ניסו להעמיד אותה על טעותה בהערכת יחסם לישראל, ואף הדגישו את ביקוריהם הרצופים בישראל. עם זאת הם הודו בגילוי לב כי עניינה של ישראל אינו עומד במרכז דאגתם בתקופה האחרונה. זו, לדבריהם, נובעת משינויי המשטרים ברפובליקות הסובייטיות לשעבר, העלולים לסכן את מעמדם של היהודים הגרים בהן כתוצאה מהתגברות הלך הרוח הלאומני והדתי שם.

נושא נוסף בעל משמעות ל"כלל ישראל" שאליו התייחסו בעיתון היה הוויכוח המחודש בין חסידי שפת יידיש לחסידי העברית על מעמדה של כל אחת מהן בתרבות היהודית בהווה. העיתון נדרש להביע את עמדתו במחלוקת זו, ועשה זאת על פי תפיסתו הכלל-יהודית שהתבססה על פשרה מקיפה בנושאים שונים, וכמובן גם בעניין זה. על כן קבע כי במציאות שנוצרה אחרי השואה והקמת המדינה השפה העברית היא המעצבת את התרבות היהודית בהווה וגם לקראת העתיד, ואילו שפת אידיש היא נכס תרבותי חיוני שחובה לשמור עליו בהתמדה. כתוצאה מכך שתי השפות היהודיות, בתוספת השפה האנגלית, הן שתעצבנה את התרבות היהודית החדשה. שאיפה זו מותנית, לדעת העיתון, ביחס של הבנה עמוקה וכנה מצד דעת הקהל בישראל לדרך חייהם של יהודי ארצות הברית השונה בהרבה מזה של היהודים במדינת ישראל,

והציגו, החלומות המדיניים אף פעם אינם מתגשמים במלואם, ולכן על המדינאים להבין כי במעשה ההיסטורי הלאומי קיימות תקופות "מרוחות בדבש" וכאלה שבהן טמון "עוקץ" מדיני.³⁵ מכאן ואילך היה עניינו של העיתון יותר ב"עוקץ" מאשר ב"דבש". כך ראוי לראות את התערבותו של העורך האחראי, גולדברג, במחלוקת הצבאית האסטרטגית שפרצה בישראל בכל הנוגע לדרך שבה יש לפעול נגד כוונותיה התוקפניות של איראן. הוא התייצב בפומבי לצדם של אותם האישים יוצאי מערכת הביטחון אשר הביעו את דעתם הנחרצת נגד האפשרות שפעולה מרחיקת לכת כזו, על כל המשתמע ממנה מן הבחינה המדינית והצבאית, אכן תתבצע.³⁶

"אתניות ומדיניות"

לסיום ראוי לתת את הדעת על השאלה אם לדברים שנכתבו בביטאונים אלה הייתה השפעה פוליטית בציבור היהודי. התשובה על כך יכולה להינתן רק על בסיס מחקר מיוחד. אך הואיל ומידע כזה אינו בנמצא, עד כמה שידוע לי, אסתפק ברושם שקיבלתי במרוצת המחקר. לדעתי, שניים מן הביטאונים הנדונים כאן קרובים בדעותיהם לשני ארגונים הפועלים בפוליטיקה בארצות הברית בעניינה של ישראל. כוונתי לארגון הוותיק והגדול AIPAC, שהוא בעל אופי שמרני, ונתמך בידי ציבור יהודי מן המעמד הבינוני והגבוה ואישים פוליטיים מרכזיים בשתי המפלגות הארציות הגדולות, הרפובליקנים והדמוקרטים. לארגון זה אמצעי לחץ פוליטיים משמעותיים על הסנט בושינגטון. הארגון השני והחדש הוא J. Street, שנוסד בשנת 2008. ארגון זה מציג את עצמו כבעל קו פוליטי ליברלי וציוני, ביקורתי גלוי על מדיניותה של ממשלת ישראל בכל הנוגע לסכסוך היהודי-פלסטיני.

מבחינה זו אפשר להבחין בצורה ברורה בקרבה בין העמדות המדיניות של AIPAC לבין הדעות המתפרסמות מעל דפי קומנטרי, שלא לדבר על הקרבה האישית בין נורמן פודהורץ לבין לפחות חלק מהנהגתו של ארגון זה. באותה מידה אפשר להצביע בביטחון על הזהות בין הדעות הפוליטיות של פורוורד בעשור האחרון לבין המדיניות שלה מטיף ארגון J. Street. באשר לתיקון, לא מסתמנת קרבה פוליטית כלשהי אל ארגון יהודי, בייחוד לנוכח העובדה כי ניסיונו של העורך לרנר להצטרף אל J. Street נדחה על הסף בידי ראשי ארגון זה בטענה של אי התאמה רעיונית.³⁷ עם זאת, אפשר אולי לייחס כתב עת זה – ובמיוחד את עורכו בעל הנטיות האוטופיות-המשיחיות, המפיץ בין תומכיו, שאינם רבים, את התלהבותו הנאור-חסידי – למעין תופעה של "העידן החדש" (new age) בפוליטיקה האתנית היהודית.

מחילוקי הדעות העקרוניים והניגודים המדיניים והמעשיים בין שלושת הביטאונים עולה שאלה: האם קיים למרות זאת גם מכנה משותף כלשהו ביניהם? התשובה על שאלה זו מצויה, לדעתי, בכותרת המאמר, "אתניות ומדיניות", המורה על הקשר הרצוף בין התודעה האתנית ה"פרימורדיאלי" הקבועה לבין ההשקפות המדיניות השונות המתחלפות ואף נוגדות זו את זו, כפי שהדבר מוכח מן הדין ההשוואתי בעמדותיהם של שלושת הביטאונים. מבחינה זו, השיטה ההשוואתית חשובה גם למחקר בקרב קבוצות אתניות אחרות, בייחוד בעמדותיהם המדיניות הנוגעות לארצות מוצאם. זאת גם כדי להבין טוב יותר את הקשר בין התפיסה המדינית והאתנית בקרב החוגים הפוליטיים היהודיים בארצות הברית. אולם הרהור זה אינו נוגע במישרין למאמר שלפנינו, אלא רק מצביע על אפשרויות המחקר בעתיד.

כותב המאמר לא היה שותף לחלוטין לדעה פסימית זו משום שטרם נואש מן התקווה כי ייתכן הסדר מדיני שיהיה מקובל על שני היריבים במזרח התיכון. האופטימיות שלו נבעה מיכולתה של מדינת ישראל, למרות הקשיים הרבים שהיא עומדת בפניהם, לתפקד כישות פוליטית נורמלית כמקובל בעולם המערבי. לכן זו, לדעתו, סיבה לחגוג את עצמאותה של מדינת ישראל יחד עם "כלל ישראל".²⁵

פורוורד לא הסתפק בעניין הרצוף שגילה בישראל ובתמיכה המדינית העקיבה בה, אלא נטל לעצמו גם רשות ואפילו סמכות להיות מעין יועץ ואפילו שותף שלה בתחום המדיני. הוא השיא באורח מתמיד עצות פוליטיות שנגעו במשאים ומתנים להקמת ממשלות קואליציה בישראל. בשנת 1998 האיץ במפלגת העבודה להצטרף לממשלת קואליציה בראשותו של בנימין נתניהו כדי לבלום את מגמותיה הימניות.²⁶ כעבור שלוש שנים, כאשר אריאל שרון נבחר לראשות הממשלה לאחר מפלתו הפוליטית של אהוד ברק, דחק העיתון במפלגת העבודה להצטרף לממשלה בראשותו של שרון כדי לנסות לרסן את כוונותיו התוקפניות.²⁷ כעבור שנתיים, כאשר שרון נבחר מחדש לראש הממשלה, פנה העיתון בקריאה גלויה אל ראש מפלגת העבודה, עמרם מצנע, להצטרף אל הממשלה למען טובתה של מדינת ישראל ותומכיה היהודים בעולם, בייחוד אלה שבארצות הברית. מהלך כזה לדעת העיתון עשוי להועיל למפלגת העבודה במערכת הבחירות הבאה.²⁸

דעות כאלה אשר חזרו ונשנו במרוצת השנים היו לא רק בבחינת עצות של בקיאים ומבינים בענייני המדיניות הבין-לאומית והפנימית הישראלית. יותר מכך הן ביטאו את תחושת השותפות בדאגה לשלומה של המדינה היהודית שהיו שותפים לה, כאמור לעיל, גם תיקון וגם קומנטרי. אולם בפורוורד הייתה דאגה זו נעוצה עמוק יותר בהוויה של "כלל ישראל" במדינתו ובתפוצותיו, אשר הוא ביקש להעניק לה גם פירוש מדיני אופטימי; שהרי לדעת עורכו ובלשונו: "היום [...] ישראל נתונה במשא ומתן קשוח עם שכניה על תנאי הדרישים ביניהם. זה אינו שלום, לפחות עדיין לא. אבל אין זו גם מלחמה כוללת בין טוב לרע. אזור אפור, אי שם בין השניים".²⁹

מכאן ואילך זה היה הקול הבולט והרצוף בעמדתו המדינית של העיתון. הוא תבע את נסיגת ישראל מן האזורים הכבושים המאוכלסים בידי הפלסטינים.³⁰ לכך קדמה דרישה ברורה להתייחס בחיוב להצעתה של ממשלת סעודיה כבסיס למשא ומתן לשלום.³¹ על אלה נוספה הדרישה שישראל, בתמיכתה של יהדות ארצות הברית, תסכים לפתוח במשא ומתן על בסיס יוזמת ז'נבה,³² אשר את האפשרות של דחייתה בידי ישראל הגדיר העיתון כבלתי נסלחת.³³ כאשר נתברר כי הסכם ז'נבה אינו מעשי מבחינה פוליטית, פנתה מערכת העיתון לתמוך בתכניהם של עמי אילון הישראלי וסרי נוסייבה הפלסטיני.³⁴ ההבדל בין שני המסמכים היה בנושא רגיש: מעמדה של ירושלים. בהסכם ז'נבה דובר על חלוקתה של העיר בין שתי מדינות עם הבטחת ריבונות יהודית על הכותל המערבי והרובע היהודי, ואילו הר הבית נועד להיכלל בירושלים הפלסטינית. בשונה מכך, המסמך של אילון-נוסייבה שלל את חלוקתה של ירושלים לשתי בירות, אך קבע כי השכונות המאוכלסות ביהודים מצד אחד ובערבים מצד שני תהיינה תחת הריבונות הלאומית שלהן במסגרת העיר האחת. העיתון, ברוח נטיותיהם האוטופיות של חלק מעורכיו, המליץ למדינאים שוחרי השלום בישראל ולתומכיהם בארצות הברית לתמוך בצירופן של שתי התכניות להצעה משותפת אחת, על סמך ההנחה ההיסטוריוסופית כי במציאות המדינית, ובייחוד זו היהודית

- John Podhoretz, "The Reset Button", *ibid.*, June 2009 18
 "Jabotinsky & Cahan", *Forward*, 29.3.1996 19
 Seth Gitel, "In Defense of the Diaspora", *ibid.*, 26.1.1996 20
 שם. 21
 "Bombers and Borders", *ibid.*, 6.6.2001 22
 "The New Foundation", *ibid.*, 26.5.2000 23
 "Jews and Americans, Post 9/11", *ibid.*, 2.11.2001 24
 "Celebrating Israel", *ibid.*, 12.4.2002 25
 "Toward Nation Unity", *ibid.*, 18.12.1998 26
 "Sharon's Nature", *ibid.*, 9.2.2001 27
 "Mitzna's Choice", *ibid.*, 31.1.2003 28
 today [...] Israel is engaged in tough negotiations with its 29
 neighbors over the terms of coexistence. This is not peace, at
 least not yet. But neither is it total war between good and evil. It
 is a gray area, somewhere between the two". "A World Shaded
 in Gray", *ibid.*, 8.12.2000
 "The Lessons of Terror", *ibid.*, 26.6.2002 30
 "The Saudi Opening: A Doable Deal", *ibid.*, 1.3.2002 31
 "Curious Conceit", *ibid.*, 26.4.2002 32
 "The Truths of גב: ראו", *ibid.*, 14.2.2003 33
 Geneva", *ibid.*, 5.12.2003
 "The Point of Zionism – Alternatives", *ibid.*, 7.11.2003 34
 "The Honey and the Sting", *ibid.*, 2.5.2003 35
 J. J. Goldberg, "In Israel a Deluge of Internal Dissent on Iran", 36
ibid., 7.9.2012
 Editorial, "J. Street ... and the Rest of the Middle East Peace 37
 Community", *Tikkun*, September-October 2009

לקריאה נוספת

- Norman Podhoretz, *Why are Jews Liberals?*, Vintage Books, New
 York, 2010
 מתוך קומנטרי:
 Hillel Halkin, "After Zionism: Reflections on Israel and the
 Diaspora", June 1997
 Noah Pollak, "They're Doing the J Street Jive", April 2009
 Jack Wertheimer, "The Truth About American Jews and Israel",
 June 2009
 John Podhoretz, "The Reset Button", June 2009
 Daniel Gordis, "The Other Existential Threat", October 2010
 Noah Pollak, "The B'tselem Witch Trials", May 2011
 Daniel Gordis, "Are Young Rabbis Turning on Israel?", June 2011

הערות

- 1 ראו ספרי בעברית ובאנגלית: החיפוש אחר הזהות הלאומית: מקומה של
 מדינת ישראל במחשבה היהודית הציבורית בשנים 1987-1945, תל
 אביב 1990; Yosef Gorny, *The State of Israel in Jewish Public Thought: The Quest for Collective Identity*, New York/London
 1994; וכן בין אושוויץ לירושלים, תל אביב 1998, במיוחד הפרק החמישי;
 Yosef Gorny, *Between Auschwitz and Jerusalem*, London 2003,
 Chapter 5, pp. 196-219
 2 הדמויות הבולטות של היהודים בין השמרנים החדשים היו אירווינג קריסטול
 (Irving Kristol), שנחשב למייסד הקבוצה ולידו בלט עורך קומנטרי, נורמן
 פודהורץ.
 3 ראו ספרי בין אושוויץ לירושלים, פרק חמישי.
 4 "The utopian demand for transformation is something we
 proudly identify with – it remains a central ingredient in Jewish
 vision". "The Founding Editorial Statement, *Tikkun*: to Mend,
 Repair and Transform the World", *Tikkun*, 1 (1986), p. 5
 5 "Our Problem with the anti-war Movement", *Tikkun*, March-
 April 1991, p. 7
 6 M. Lerner, "Post Zionism: Restoring Compassion, Overcoming
 Chauvinism", *ibid.*, March-April 1998, pp. 33-38
 7 "The state of Israel that was created to preserve Jews may be
 at the center of the process that leads Jews away from their
 Jewishness", שם, עמ' 33.
 8 "The Tikkun Community Founding Statement", *Tikkun*,
 November-December 2001, pp. 49-63
 9 people who are unashamedly utopian and willing to fight for
 their highest ideals", שם, עמ' 49.
 10 "Peace, Justice, and Reconciliation for Israel and Palestine",
ibid., p. 56
 11 "Afterword", *ibid.*, September-October 2005
 12 P. Beinart, *The Crisis of Zionism*, New York 2012, pp. 192-193
 13 Norman Podhoretz, "Israel: With Grandchildren", *Commentary*,
 December 1995
 14 שם, עמ' 45.
 15 "[Rabin and Peres] in their negotiations with the Palestinians
 they are acting not like far-sighted statesmen or magnanimous
 victors – or for that matter like "deformed" products of the
 Diaspora – but like the leaders of a defeated nation, and in that
 way too, they are acting normally", שם, עמ' 41.
 16 "Bush, Sharon, My Daughter and Me", *Commentary*, April 2005
 17 "Letters from Readers - Disengagement", *ibid.*, July-August
 2005, pp. 3-10